

Motion till riksdagen 2024/25:3419

av Nils Seye Larsen m.fl. (MP)

med anledning av prop. 2024/25:157 Ett fritidskort för barn och unga – en aktiv och meningsfull fritid i gemenskap med andra

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen avslår proposition 2024/25:157 Ett fritidskort för barn och unga – en aktiv och meningsfull fritid i gemenskap med andra.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att resurserna i stället ska gå till centralorganisationerna för att de i sin tur ska kunna arbeta med att sänka trösklarna till idrotts- och kulturaktiviteter för fler barn och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Alla barn har rätt till en meningsfull fritid. Regeringens förslag om ett fritidskort är dock inte lösningen på de växande klyftorna i barns och ungas tillgång till fritidsaktiviteter. Det är ett dyrt och ineffektivt system där en tredjedel av satsningen beräknas gå till administration i stället för till faktisk verksamhet. Miljöpartiet vill se ett starkt föreningsliv och civilsamhälle, inte kostsamma individbaserade system som dessutom riskerar att förstärka ojämlikheter i stället för att motverka dem.

Stärk föreningslivet och civilsamhället

Det svenska föreningslivet är en bärande samhällskraft. Dock har regeringen under flera år i rad dragit ned på stödet till folkbildningen och delar av civilsamhället, och inte heller stöttat föreningslivet i den ekonomiska krisen. Den nya satsningen på fritidskortet innebär i praktiken att betydande resurser försvinner i byråkratiska processer i stället för att stärka föreningslivet, kulturskolorna och fritidsverksamheterna där barnen faktiskt deltar. Miljöpartiet anser att resurserna i stället ska gå till centralorganisationerna för att

de i sin tur ska kunna arbeta med att sänka trösklarna till idrotts- och kulturaktiviteter för fler barn och unga. Ett starkt föreningsliv är nyckeln till att skapa inkluderande och tillgängliga aktiviteter och lågtröskelaktiviteter för alla barn och unga, över hela landet. Organisationsstöden behöver värnas och utvecklas, inte ersättas av individbaserade bidrag.

Fritidskortet riskerar att öka klyftorna

Flera remissinstanser, bl.a. Barnombudsmannen, Funktionsrätt Sverige och Kulturskolerådet, har påpekat att fritidskortet riskerar att inte nå de barn som är i störst behov av stödet. Barn från socioekonomiskt utsatta familjer, barn som bor i glesbygd samt barn med funktionsnedsättningar riskerar att hamna utanför satsningen. Ett exempel på detta är att regeringen föreslår att fritidskortet ska tilldelas genom ett komplext administrativt system där vårdnadshavare själva måste ansöka. Barn och unga med frånvarande eller mindre administrativt kunniga föräldrar riskerar därmed att gå miste om möjligheten att ta del av stödet. Därtill riskerar låginkomsthushåll att bli återbetalningsskyldiga om de ansöker om det högre belopp som tilldelas familjer med bostadsbidrag, men senare förlorar sin rätt till bostadsbidrag. Ideell kulturallians och flera remissinstanser framhåller att fritidskortet gynnar barn och unga i storstäder och orter som har ett stabilt utbud av fritidsaktiviteter men missgynnar dem som bor i glesbygd där utbudet är skralt. Barn och unga med funktionsnedsättningar riskerar att ställas utanför fritidskortet på grund av bristande tillgänglighet i anläggningar och otillräcklig kompetens hos många föreningar att möta deras behov. Dessutom begränsar brister i färdtjänsten och avsaknaden av tillgång till fritidshjälpmedel denna målgrupps faktiska möjlighet att delta i aktiviteter. Här borde regeringen i stället satsa pengar.

Diskriminering mellan barn i samma skolklass

Fritidskortet föreslås endast omfatta barn mellan 8 och 16 år, vilket skapar skillnader och diskriminering mellan barn i samma skolklass och riskerar att utesluta både yngre och äldre barn som skulle ha stor nytta av stödet. Miljöpartiet anser, i likhet med Barnombudsmannen, att detta är problematiskt och att målgruppen i stället bör omfatta alla barn från skolstart till och med gymnasiet. Enligt barnkonventionen räknas alla personer under 18 år som barn, och det saknas tillräckliga skäl för att exkludera vissa åldersgrupper. En bredare målgrupp skulle bättre spegla barns faktiska behov och bidra till en mer sammanhållen och jämlik satsning.

Nils Seye Larsen (MP)

Leila Ali Elmi (MP)

Annika Hirvonen (MP)

Malte Tängmark Roos (MP)

Janine Alm Ericson (MP)

Märta Stenevi (MP)

Mats Berglund (MP)